

DVK: Ne omejujte novinarjem dostopa!

O omejevanju dostopa do volišč medijem in novinarjem povsem resno razpravlja državna volilna komisija. Razlog je bilo vprašanje televizijcev, ali bi smeli na dan predsedniških volitev neposredno poročati iz nekaj volišč, kako tam preštevajo glasovnice.

Ali je to pametna ideja, težko sodim. Nikakor pa ne bi smela biti razlog za večjo spremembo pravil in omejevanja pravic medijev.

Omejevanje dostopa bi bilo nespametno

V državni volilni komisiji so sodniki (predsednik in podpredsednik), pravni strokovnjaki in predstavniki največjih strank. Številnim se je nazadnje, ko so o tem govorili, zdelo sporno, da bi novinarji in kamere smeli na volišča, ko se štejejo glasovi. Nekaj članov državne volilne komisije bi volišča za medije zaprlo tudi čez dan.

Kot novinar sem ta pogovor smel le opazovati. Predstavniki javnosti nimamo pravice sodelovati v razpravah izvoljenih članov državne volilne komisije. A ker že desetletja hodim na te seje, sem po njej povedal, kar zdaj tudi javno ponavljam: omejevanje dostopa medijev do volišč s spremembo pravil bi bilo nespametno.

Izvedba volilnih postopkov mora biti čim bolj javna in transparentna. Predstavnikov velikih medijev in novinarskih organizacij na seje državne volilne komisije praviloma ni, čeprav so javne. Nimajo časa. Jih bo pa zadelo, če bo šlo v napačno smer.

Javnost dela volilnih organov, torej možnost dostopa medijev do volišč in opravljanje novinarskega dela na dan volitev je precej pomembna stvar. Ne le za novinarje in javnost. Tudi za legitimnost volitev in volilne organe same. Vsako zapiranje bo povečalo nezaupanje in sume v korektnost postopkov.

Zamisel, da novinarji dogajanja na voliščih na dan volitev ne bi smeli snemati ali spremljati, ni razumna. Seveda ga lahko in povsod po svetu to počnejo. Tajnost glasovanja je mogoče zagotoviti tudi, če na kakšno volišče pride novinar, fotoreporter ali kameraman. Volivec glasovnico zato izpolnjuje za zastorom, kamor kamere in novinarji ne smejo. Namen novinarjev in drugih, ki iz medijev prihajajo na volišča, ni kršiti pravice do tajnosti glasovanja, snemanje volilnih imenikov ali kaj takega. Le informirati skušajo javnost o za skupnost pomembnem dogajanju. Opravljajo pa tudi nadzor. Pa če so iz levih, desnih ali sredinskih medijev.

Pametnega razloga, zakaj fotoreporterji ne bi smeli posneti, kako glasujejo **Borut Pahor**, **Romana Tomc**, **Marjan Šarec** ali **Ljudmila Novak** ali kdo drug, si sploh ni mogoče predstavljati. Tudi razloga, zakaj ne bi smeli posneti, kako se odpirajo volilne skrinjice, si ne znam predstavljati.

Na nedavnem referendumu sem šel sam prvi dan pogledat na dva predčasna volišča za Bežigradom. Predstavil sem se kot novinar in člani volilnih odborov so mi povedali, da volivcev ni veliko. Na enem volišču jih tisti dan praktično sploh še ni bilo.

Kje so meje?

Ideja, da bi moral za dovoljenje za tak obisk najprej zaprositi državno volilno komisijo, se mi zdi tudi nesmisel. Za zdaj kaže, da ne bo šlo v to smer. Če bi kakšna novinarska ekipa hotela bistveno več, pa bi morda bilo razumljivo, da se je treba dogovoriti tudi z državno volilno komisijo. A tudi to, kje so meje, je treba premisliti.

Navzočnost novinarjev pri preštevanju glasovnic tudi ni nič prepovedanega. Bil sem že zraven, ko je državna volilna komisija teden po volitvah preštevala glasove iz tujine. Bilo je pomembno. Šele, ko to vidiš, lahko razumeš, da gredo v smeti glasovnice, na katerih ni datuma in kako se sicer ravna. In bil sem že zraven, ko so zaradi očitkov goljufije ponovno preštevali glasove na enem od volišč v Ljubljani. Pokazalo se je, da goljufije ni bilo. In to sem napisal. Če bi mi prepovedali biti zraven, ne bi.

Kolikor imam izkušenj iz zadnjih desetletij novinarji nikoli nismo bili problem pri izvedbi volitev. Točno obratno. In čeprav smo marsikje nepriljubljeni, ni razlogov za zapiranje in omejevanje.

Premislite. Pomembno je.

